

لایحه اصلاح قانون تأسیس مدارس غیر انتفاعی مصوب ۱۳۶۷/۳/۵ و الحاق موادی به آن

مرحله اول

مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۸۷/۲/۱۵

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۸۷/۳/۲

- ماده ۵- ماده (۱۶) به عنوان ماده (۵) به شرح زیر اصلاح می‌شود:
- «ماده ۵- وظایف و اختیارات شورای نظارت مرکزی عبارت است از:
- ۱- تهیه و تصویب دستورالعملهای مورد نیاز جهت اجراء این قانون در چهارچوب سیاستها و مقررات وزارت آموزش و پرورش.
 - ۲- تأیید صلاحیت متقاضیان تأسیس مدرسه یا مرکز غیردولتی از طریق تحقیق و بررسی و استعلام از مراجع قانونی ذی‌ربط.
 - ۳- صدور مجوز تأسیس مدرسه یا مرکز غیردولتی.
 - ۴- نظارت بر عملکرد مدارس و مراکز غیردولتی و شوراهای نظارت استان، شهرستان و منطقه.
 - ۵- تهیه و تدوین «الگوی تعیین شهریه مدارس و مراکز پرورشی یا آموزشی غیردولتی».
 - ۶- تجدیدنظر در آراء و تصمیمات شوراهای نظارت استان وفق این قانون.
- تبصره - کلیه مصوبات شورای نظارت مرکزی پس از تصویب وزیر آموزش و پرورش قابل اجراء است.»

الف - نظرات مخالف

- تشکیل شورای مذکور در این ماده با اختیارات در نظر گرفته شده برای آن، مانع اعمال صلاحیتهای اجرایی وزیر آموزش و پرورش و تصمیم‌گیری وی به طور مستقیم به عنوان جزئی از قوه مجریه، می‌شود که نوعی دخالت در اجراء و تضییق آن است؛ به عبارت دیگر، بر اساس این ماده، وزیر آموزش و پرورش الزاماً باید در چهارچوب مصوبات و پس از تصمیم‌گیری این شورا، صرفاً اقدام به تأیید مصوبات آنها کند. لذا تضییق صورت گرفته در این ماده نسبت به اختیارات وزیر در مقام اعمال صلاحیتهای

اجرائی خویش، مغایر با اصل ۶۰ قانون اساسی می‌باشد.
 - با توجه به سلب اختیار و حق تصمیم‌گیری از وزیر آموزش و پرورش به صورت ابتدایی و مستقیم در این ماده، در این موارد، وی در مقابل مراجع نظارتی پاسخگویی هم نمی‌تواند داشته باشد.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

ماده ۶- متن زیر به عنوان ماده (۶) به این قانون الحاق می‌گردد:

«ماده ۶- ترکیب شورای نظارت استان از قرار زیر است:

- ۱- رئیس سازمان آموزش و پرورش استان (رئیس شورا)
- ۲- مسئول امور مدارس غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی سازمان آموزش و پرورش استان (نایب رئیس شورا)
- ۳- مسئول امور مدارس غیردولتی سازمان آموزش و پرورش استان (دبیر شورا)
- ۴- مسئول امور حقوقی سازمان آموزش و پرورش استان
- ۵- یک نفر به انتخاب انجمن اولیاء و مربیان استان
- ۶- دو نفر از مؤسسان مدارس غیردولتی به پیشنهاد معاون امور مدارس غیر دولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی سازمان آموزش و پرورش استان و تصویب سایر اعضای شورای نظارت استان»

الف - نظرات مخالف

- در این بندها به ترتیب از ۳ عنوان: ۱- مسئول امور مدارس غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی سازمان آموزش و پرورش استان، ۲- مسئول امور مدارس غیردولتی سازمان آموزش و پرورش استان، ۳- معاون امور مدارس غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی سازمان آموزش و پرورش استان؛ نام برده شده است که واجد ابهام است؛ چرا که مشخص نیست آنچه در بند (۱) و (۲) تحت عنوان «مسئول امور مدارس غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی سازمان آموزش و پرورش» و «مسئول امور مدارس غیردولتی سازمان آموزش و پرورش استان» آمده است، آیا همان معاون امور مدارس غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی سازمان است یا خیر و آنچه ذکر شده سه پست

است یا دو پست یا یکی؟

- با توجه به اینکه پست‌های مذکور در این ماده در لایحه پیشنهادی دولت پیش‌بینی نشده، بلکه در تغییرات صورت گرفته در مجلس به لایحه اضافه شده است، بنابراین، این امر مستلزم توسعه تشکیلاتی و سازمانی در آموزش و پرورش و تحمیل بار مالی به دولت می‌گردد که طریق تأمین هزینه‌های آن نیز مشخص نشده است. از این حیث، این ماده، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی می‌باشد.

- با عنایت به اینکه طبق اصل ۱۲۶ مسئولیت امور اداری و استخدامی بر عهده رئیس‌جمهور گذاشته شده، تعریف پست‌های سازمانی و چارت تشکیلاتی؛ همچون معاونت وزیر در صلاحیت قوه مجریه و رئیس‌جمهور است - که معمولاً با پیشنهاد وزیر مربوطه و تأیید آن به وسیله معاونت مربوطه در ریاست جمهوری صورت می‌گیرد - و مجلس شورای اسلامی نمی‌تواند با قانونگذاری و ضابطه‌گذاری الزام به تعیین و ایجاد پست سازمانی جدید نماید. بر این اساس، اقدام مجلس در تعیین پست سازمانی معاون وزیر آموزش و پرورش در این ماده، مغایر اصل ۱۲۶ قانون اساسی می‌باشد.

- از آنجایی که افزودن پست سازمانی جدید و یا حتی تغییر عناوین درون سازمانی از شئون اجرایی به شمار می‌رود که وفق اصل ۶۰ قانون اساسی در حیطه صلاحیتی قوه مجریه (رئیس‌جمهور و وزرا) است، اقدام به انجام این امور توسط مجلس شورای اسلامی، دخالت در امور اجرایی محسوب شده و با اصل ۶۰ قانون اساسی در تضاد می‌باشد.

ب - نظرات موافق

- به نظر می‌رسد آنچه در بند (۶) تحت عنوان «معاون امور مدارس غیر دولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی سازمان آموزش و پرورش استان» آمده، همان مسؤل مذکور در بند (۲) این ماده («مسؤل امور مدارس غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی سازمان آموزش و پرورش استان») است. بر این اساس، این ماده، مستلزم تعیین پست جدید و الزام به ایجاد آن برای دولت نیست.

- مفروض انگاشتن یک پست در قانون توسط قانونگذار، افاده تأسیس و جعل آن پست و الزام به ایجاد آن را نمی‌کند که متضمن بار مالی برای دولت باشد، بلکه وجود چنین مواردی در قوانین، صرفاً ایرادی مربوط به قانون‌نویسی است که برای چیزی که وجود ندارد، وظیفه مقرر کرده است.

ج - تصمیم شورا

از آنجا که معلوم نیست آیا مقصود از بندهای (۲)، (۳) و (۶) ماده مزبور، ایجاد معاون و مسؤول امور مدارس غیردولتی و توسعه مشارکتهای مردمی است یا خیر، با ۸ رأی موافق، این ماده واجد ابهام می‌باشد.

ماده ۷- متن زیر به عنوان ماده (۷) به قانون الحاق می‌گردد:

«ماده ۷- وظایف و اختیارات شورای نظارت استان عبارت است از:

- ۱- نظارت بر عملکرد مدارس و مراکز غیر دولتی و شوراهای نظارت شهرستان و منطقه.
 - ۲- رسیدگی به تخلفات مدارس و مراکز غیردولتی و صدور حکم مطابق این قانون.
 - ۳- رسیدگی به اعتراض مؤسسان مراکز غیر دولتی در مورد انتصاب مدیر و تعیین شهریه.
 - ۴- تجدیدنظر در آراء و تصمیمات شوراهای نظارت شهرستان یا منطقه در شهرستان‌ها و مناطقی که دارای شورای نظارت هستند.
 - ۵- سایر موارد مذکور در این قانون.»
- ماده ۸- تبصره ماده (۱۵) به عنوان ماده (۸) به شرح زیر اصلاح می‌شود:
- «ماده ۸- با تشخیص شورای نظارت مرکزی در سطح شهرستانها و مناطق نیز با توجه به تعداد مدارس و مراکز غیردولتی و دانش‌آموزان تحت پوشش، شورای نظارت شهرستان یا منطقه با ترکیبی معادل ترکیب شورای نظارت استان تشکیل می‌شود. شورای نظارت شهرستان یا منطقه وظایف و اختیارات شورای نظارت استان را در آن شهرستان یا منطقه بر عهده دارد.»

الف - نظرات مخالف

- وظایف محوله به شورای نظارت شهرستان و مناطق دارای ماهیت اجرایی بوده و با عنایت به اینکه چنین شورایی با این ترکیب و وظایف در متن لایحه پیشنهادی دولت به مجلس وجود نداشته است، دخالت مجلس در حیطه امور اجرایی بوده و لذا مغایر اصل ۶۰ قانون اساسی می‌باشد.

- از آنجا که ترکیب شوراهای نظارت شهرستان یا منطقه در ماده (۸)، معادل ترکیب

شورای نظارت استان مقرر در ماده (۶) پیش‌بینی شده است و دارای پست‌هایی است که قبلاً وجود نداشته، عیناً دارای همان مشکل و ابهام موجود در بندهای سه‌گانه ماده (۶) می‌باشد.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

ج - تصمیم شورا

- ۱- اقدام مجلس به واگذاری وظایف اجرایی به شوراهای مذکور در مواد (۷) و (۸)، با ۱۱ رأی موافق، مغایر اصل ۶۰ قانون اساسی شناخته شد.
- ۲- علاوه بر ایراد فوق، ابهام موجود در بندهای سه‌گانه ماده (۶)، در ماده (۸) نیز وجود دارد.

ماده ۱۰- ماده (۳) به عنوان ماده (۱۰) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«ماده ۱۰- مؤسسان مدرسه یا مرکز پرورشی یا مرکز آموزشی غیردولتی باید

واجد شرایط ذیل باشند:

...

تبصره ۲- مؤسسان مدارس و مراکز غیردولتی اقلیتهای دینی شناخته شده در قانون اساسی توسط مراجع رسمی دینی آنان که تابع و مقیم کشور هستند یا نمایندگان مورد تأیید ایشان به وزارت آموزش و پرورش معرفی می‌شوند. این مدارس و مراکز فقط مجاز به ارائه خدمات آموزشی و پرورشی به دانش‌آموزان اقلیتهای دینی هستند.»

الف - نظرات مخالف

- اطلاق اجازه تأسیس مدارس و مراکز غیردولتی به اقلیت‌های دینی شناخته شده در قانون اساسی با عنایت به صرف اعطای آزادی در انجام مراسمات دینی و احوال شخصیه و تعلیمات دینی، مغایر اصل ۱۳ قانون اساسی می‌باشد. به عبارت دیگر، ظاهر اصل ۱۳ تنها حق تعلیمات دینی مستقل برای اقلیتهای دینی را پذیرفته است، نه آموزش و پرورش مجزا را.

- اطلاق اجازه تأسیس مراکز غیردولتی به اقلیت‌های دینی، که در برگیرنده مراکز و فعالیت‌های پرورشی در مدارس هم می‌باشد موجب اجازه در اختیار قرار دادن شرایط و

امکانات تبلیغی به اقلیت‌های دینی می‌باشد که خلاف موازین شرع شمرده می‌شود. اجازه تأسیس مراکز پرورشی شبیه اجازه تأسیس کلیسا و کنیسه به اهل ذمه بوده که در مباحث فقهی به طور مفصل مطرح شده و مجوزی شرعی برای آن وجود ندارد.^(۱)

- اجازه تأسیس چنین مراکزی به اقلیت‌های دینی می‌تواند به طور طبیعی موجبات ترویج مسائلی شود که هر چند مطابق احکام اقلیت‌ها مجاز است، ولی با مبانی دینی و احکام و موازین اسلامی در تضاد است؛ همچون اختلاط زن و مرد، ترک حجاب و مسائل اخلاقی یا شرب مشروبات در اعیاد مذهبی و... که این امر در تضاد با بند ۱ از اصل ۳ قانون اساسی است.

- با عنایت به اینکه پذیرش حقوق اقلیت‌های دینی در حوزه فعالیت‌های سیاسی، اجتماعی و حاکمیتی در قانون اساسی به نحو حصر در اصول ۱۳، ۲۶ و ۶۴ قانون اساسی به رسمیت شناخته شده است، بنابراین، مجلس نمی‌تواند اجازه ایجاد مراکز آموزشی، پرورشی که حقوقی فراتر از موارد حصری یاد شده در قانون اساسی است، به آنها اعطا کند.

- با مقایسه اصل ۱۲ و ۱۳ مشخص می‌گردد قانون اساسی انجام فعالیت‌های تربیتی و پرورشی را تنها برای برادران و خواهران اهل سنت مجاز دانسته و مقرر داشته: «... مذاهب دیگر اسلامی اعم از حنفی، شافعی، مالکی، حنبلی، و زیدی دارای احترام کامل می‌باشند و پیروان این مذاهب در انجام مراسم مذهبی، طبق فقه خودشان آزادند و در تعلیم و تربیت دینی و احوال شخصیه (ازدواج، طلاق، ارث و وصیت) و دعاوی مربوط به آن در دادگاه‌ها رسمیت دارند...». این در حالی است که در اصل ۱۳، چنین مجوزی برای انجام فعالیت‌های پرورشی - تربیتی به اقلیت‌های دینی داده نشده است.

۱. «القول فی شرایط الذمة ... السادس أن لا يحدثوا كنيسة و لا يضربوا ناقوساً و لا يطيلوا بناء، و لو خالفوا عزروا ... هذان الشرطان أيضاً كالثالث و الرابع يحتمل أن يكون مخالفتهم فيهما ناقضاً للعهد مطلقاً، و يحتمل أن يكون ناقضاً مع الاشتراط» (تحریر الوسیله، ج ۲، صص ۵۰۲)؛ «لا يجوز إحداث أهل الكتاب و من فی حکمهم المعابد فی بلاد الإسلام كالبيع و الكنائس و الصوامع و بيوت النيران و غيرها، و لو أحدثوها وجبت إزالتها علی والی المسلمین ... لا فرق فی ما ذکر من عدم جواز الاحداث و وجوب الإزالة بین ما كان البلد مما أحدثه المسلمون كالبصرة و الكوفة و بغداد و طهران، و جملة من بلاد ایران مما مصرها المسلمون أو فتحها المسلمون عنوة کثیر من بلاد ایران و ترکیا و العراق و غيرها أو صلحا علی أن تكون الأرض للمسلمین، ففي جميع ذلك يجب إزالة ما أحدثوه، و يحرم إبقاؤها كما يحرم الاحداث، و علی الولاة و لو كانوا جائرين منهم عن الاحداث، و إزالة ما أحدثوه، سيما مع ما ترى من المفساد العظيمة الدينية و السياسية و الخطر العظيم علی شبان المسلمین و بلادهم» (تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۵۰۴).

ب - نظرات موافق

- در خصوص منع اهل ذمه از ساختن معابد و...، نظر مشهور فقها و نظر حضرت امام^(ره) همان است که بیان شد، لیکن صاحب جواهر در ذیل شرایط ذمه و در بحث از حکم ساختن معابد توسط اهل کتاب بیان می‌کند که مستند این حکم، اجماع فقها است و بر این اساس، چنانچه دلیل اجماع کامل و تمام باشد، این حکم مورد قبول است، وگرنه حکم ممنوعیت، دلیل لفظی ندارد، بلکه مقتضای اصل اباحه و اطلاق ادله، آن است که اهل کتاب در آنچه که در شریعت خود مجاز به انجام آن هستند، آزادند، ضمن آنکه مقتضای پیمان ذمه نیز مؤید آزادی فعالیت آنها است.^(۱) لذا حکم ممنوعیت اهل ذمه از ساختن معابد و... جزء مسلمات نیست، بلکه نظر فقهی مشهور فقها است.

- آنچه در منابع فقهی آمده است که اهل کتاب، امکان ساخت معابد ندارند شامل مدرسه و امور پرورشی نمی‌شود و با این استدلال نمی‌توان دایر کردن مراکز آموزشی و پرورشی را خلاف شرع دانست. همان‌گونه که میان مسجد و کانون فرهنگی مسجد تفاوت قائلیم و احکام شرعی مسجد را بر کانون بار نمی‌کنیم، اینجا نیز نمی‌توان دایر کردن مراکز آموزشی و پرورشی را با دایر کردن عبادتگاهها یکسان دانست.

- با توجه به اینکه جمهوری اسلامی از اقلیتهای مذهبی جزیه نمی‌گیرد، در اینکه اقلیتهای مذهبی موجود و پذیرفته شده در ایران، همان اهل ذمه مقرر در فقه هستند قابل بحث است و به نظر می‌رسد وضعیتشان به اهل عهد بیشتر نزدیک باشد. در این صورت، نحوه برخورد با اهل عهد، تابع قرارداد و شرایط معهود بین آنها با حکومت اسلامی می‌باشد.

ج - تصمیم شورا

اطلاق تبصره (۲) ماده (۱۰) در تجویز تأسیس مدارس و مراکز غیر دولتی به اقلیتهای دینی، با رأی موافق، مغایر اصل ۱۳ قانون اساسی می‌باشد و نیز اطلاق اجازه تأسیس مراکز مذکور، با رأی موافق، خلاف موازین شرع شناخته شد.

۱. «الخامس أن لا يحدثوا كنيسة و لا يضربوا ناقوسا و لا يطيلوا بناء و يعزرون لو خالفوا كما صرح بذلك غير واحد، بل يظهر من بعضهم المفروغية منه، بل عن الغنية الإجماع على التقض به و إن لم يشترط، فإن تم ذلك كان هو الحجة، و إلا كان مقتضى الأصل و الإطلاق جواز ما كان جائزا في شرعهم الذي أمرنا بإقرارهم عليه بل عقد الذمة يقتضيه...» (جواهرالكلام في شرح شرايع الاسلام، ج ۲۱، صص ۲۷۱-۲۷۰).

ماده ۱۲- ماده (۱۸) به عنوان ماده (۱۲) به شرح زیر اصلاح می‌شود:
«ماده ۱۲- بانک‌های کشور موظفند طبق قانون عملیات بانکی بدون ربا با معرفی وزارت آموزش و پرورش پنجاه درصد (۵۰٪) از نیاز مالی مؤسسان مدارس و مراکز پرورشی غیردولتی را - که از کارکنان آموزش و پرورش هستند - جهت تهیه فضای آموزشی و پرورشی و تأمین تجهیزات و امکانات مورد نیاز به صورت وام قرض‌الحسنه و برای سایر اشخاص از دیگر منابع اعتبارات بانکی تأمین نمایند.»

الف - نظرات مخالف

- تفکیک میان کارکنان آموزش و پرورش که مدارس و مراکز پرورشی تأسیس می‌کنند با غیرکارکنان آموزش و پرورش - که به گروه اول، وام بدون بهره (قرض‌الحسنه) و به گروه دوم وام بانکی رایج تعلق می‌گیرد - مستلزم تبعیض ناروا میان دو گروه یاد شده است. بنابراین، این ماده، مغایر با بند (۹) اصل ۳ قانون اساسی می‌باشد.

- متن ماده صرفاً به «مراکز پرورشی غیردولتی» اشاره کرده و نامی از «مراکز آموزشی غیردولتی» به میان نیاورده است. این مسئله نیز مستلزم تبعیض ناروا میان مراکز آموزشی غیردولتی و مراکز پرورشی غیردولتی و مغایر با بند (۹) اصل ۳ قانون اساسی می‌باشد.

- اطلاق تخصیص منابع اعتباری قرض‌الحسنه به مؤسسان مراکز مذکور از آنجا که دربرگیرنده مؤسسان مدارس مختص به اقلیتهای دینی (موضوع تبصره ۲ ماده ۱۰) نیز می‌باشد، با عنایت به اینکه مستلزم کمک به اقلیتها از محل منابع قرض‌الحسنه و بودجه عمومی جهت تأسیس مراکز پرورشی و در نتیجه، اعانت در ترویج ادیانشان می‌باشد، خلاف شرع قلمداد می‌گردد.

- با توجه به اطلاق مندرج در این ماده مبنی بر الزام کلیه بانکها به تخصیص منابع بانکی به مؤسسان مدارس، مشخص نیست که بر پایه چه مبنایی بانکهای غیردولتی نیز چنین تکلیفی دارند؟ همچنین مشخص نیست که در صورت عدم کفاف منابع مالی بانکها، انجام این تکلیف چه وضعیتی خواهد داشت؟

- به نظر می‌رسد بحث رضایت صاحبان سرمایه در نحوه تخصیص منابع مالی بانکها نیز مهم است؛ چه آنکه در صورتی که سپرده‌گذاران دارایی‌های خود را بدون قید و شرط و به صورت مطلق در اختیار صندوقهای قرض‌الحسنه قرار نداده باشند، رضایت آنها در

نحوه اعطای وام شرط خواهد بود. بر این اساس، تصور نمی‌شود مسلمانان راضی به اعطای وام از محل سپرده‌های قرض‌الحسنه خود به غیرمسلمانان باشند.

ب - نظرات موافق

- این استدلال که اطلاق این ماده شامل مؤسسه آموزشی مربوط به اقلیتها هم می‌شود، محل ایراد است؛ زیرا بر اساس این استدلال، تمامی قوانین و مقرراتی که تسهیلاتی بانکی در اختیار مردم قرار می‌دهند را باید خلاف شرع دانست؛ چرا که در آنها نیز قیدی مبنی بر اینکه استفاده کننده از تسهیلات حتماً مسلمان باشد وجود ندارد. ضمن آنکه صرف در اختیار گذاردن تسهیلات بانکی به اقلیتهای دینی عیبی ندارد، بلکه آنچه محل ایراد است کمکی است که در راستای ترویج دینشان صرف شود.

- از آنجا که مقرر شد در ماده قبل بحث پرورش بر عهده مدارس اقلیتها نباشد و صرفاً آموزش را بر عهده بگیرند، لذا به نظر می‌رسد استفاده از تسهیلات بانکی برای ساختن و اداره مدرسه اشکالی نداشته باشد؛ زیرا پرورش و ترویج دین در آن متغی خواهد بود.

- کمک کردن به اقلیتهای دینی در جهت سوادآموزی و رشد علمی و استفاده آنها از منابع مالی مسلمانان منع شرعی ندارد؛ چنانچه هم اکنون نیز همه ایرانیان حق برخورداری از این منابع را دارا می‌باشند. وقتی فرزندان اقلیتها حق درس خواندن دارند، ما برای استفاده از این حق آنها را کمک می‌کنیم تا با استفاده از تسهیلات بانکی مدرسه بسازند، همین طور که الان کمکشان می‌کنیم و حقوق معلمینشان را دولت پرداخت می‌کند.

- بانک، وکیل یا مستخدم صاحبان سرمایه نمی‌باشد که ملزم به اجازه‌گیری و اخذ رضایت آنها در نحوه اعطای اعتبارات بانکی باشد. به عبارت دیگر، بانک از طرف صاحبان اصلی اقدام به اعطای وام نمی‌کند، بلکه سرمایه‌ها در اختیار بانک است و بانک طبق نظر خود عمل می‌کند و وام اعطا می‌کند.

ج - تصمیم شورا

در ماده (۱۲)، اطلاق پرداخت وام قرض‌الحسنه با توجه به اشکال مندرج در ماده (۱۰)، با ۴ رأی موافق، خلاف موازین شرع شناخته شد.

ماده ۱۳- متن زیر به عنوان ماده (۱۳) به قانون الحاق می‌گردد:
 «ماده ۱۳- دولت موظف است همه ساله یارانه مربوط به تسهیلات بانکی را برای خرید زمین، ساختمان، تجهیزات و یا احداث، تکمیل و تعمیر مدارس غیردولتی در حدود امکانات خود در لایحه بودجه سالانه کل کشور پیش‌بینی نماید.»

الف - نظرات مخالف

- از آنجا که حکم مندرج در این ماده، در لایحه دولت نبوده و توسط نمایندگان مجلس اضافه گردیده است و با این وجود، محل تأمین هزینه‌ها و بار مالی ناشی از این تکلیف، توسط مجلس پیش‌بینی نشده است، این ماده مغایر با اصل ۷۵ قانون اساسی می‌باشد.
 - از آنجا که اطلاق ماده (۱۳) در ارائه تسهیلات بانکی برای مدارس غیردولتی، شامل مدارس اقلیت‌های دینی نیز می‌شود، همان ایراد شرعی مطروحه در ذیل تبصره (۲) ماده (۱۰) و ماده (۱۲) در این ماده نیز وجود دارد.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

ج - تصمیم شورا

از آنجا که منابع تأمین هزینه‌های ناشی از تکلیف دولت به پرداخت یارانه در ماده (۱۳) تعیین نشده، با ۷ رأی موافق، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد. همچنین، اطلاق این ماده، مبتنی بر ایراد مذکور در تبصره (۲) ماده (۱۰)، با ۴ رأی موافق، خلاف موازین شرع شناخته شد.

ماده ۱۴- متن زیر به عنوان ماده (۱۴) به قانون الحاق می‌گردد:

«ماده ۱۴- به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می‌شود مطابق قوانین و مقررات، زمین و ساختمانهای مازاد بر نیاز خود را به صورت اجاره یا فروش به مؤسسان مدارس غیر دولتی واگذار نماید. آئین‌نامه تعیین قیمت فروش، اجاره و نحوه و شرایط واگذاری ساختمانها و اراضی مذکور، ظرف سه ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.»

تبصره - واگذاری زمین و ساختمان‌های مازاد بر نیاز آموزش و پرورش به مؤسسان مدارس غیرانتفاعی در هر محل مشروط بر آن است که در دسترسی مردم به مدارس دولتی آن محل خللی وارد نشود.»

ماده ۱۵- متن زیر به عنوان ماده (۱۵) به قانون الحاق می‌گردد:

«ماده ۱۵- به منظور حمایت از مؤسسان مدارس غیردولتی، به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می‌شود با مشارکت این مؤسسان «صندوق حمایت از توسعه مدارس غیردولتی» را ایجاد نماید. دولت موظف است همه ساله، علاوه بر کمک‌ها و تسهیلات مذکور در این قانون، حداقل معادل پنجاه درصد (۵۰٪) از قیمت تمام شده سرانه سالانه دانش‌آموزی در بخش دولتی را به ازاء کل دانش‌آموزان شاغل به تحصیل در مدارس غیردولتی به این صندوق کمک نماید. اساسنامه صندوق مذکور ظرف سه ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.»

- تصمیم شورا

در مواد (۱۴) و (۱۵)، اطلاق اجاره یا فروش زمین و ساختمان‌ها، با توجه به ایراد مطروحه در ذیل تبصره (۲) ماده (۱۰)، با ۴ رأی موافق، خلاف موازین شرع شناخته شد.

ماده ۱۸- متن زیر به عنوان ماده (۱۸) به قانون الحاق می‌گردد:

«ماده ۱۸- مؤسسان یا نماینده حقوقی ایشان با توجه به «الگوی تعیین شهریه مدارس و مراکز پرورشی یا آموزشی غیردولتی» میزان شهریه را برای بررسی و تصویب به شورایی مرکب از افراد زیر در آموزش و پرورش شهرستان، منطقه یا ناحیه پیشنهاد می‌کنند:

۱- مدیر یا رئیس آموزش و پرورش (رئیس شورا).

۲- دو نفر به انتخاب مدیر یا رئیس آموزش و پرورش.

۳- مسؤول انجمن اولیاء و مربیان.

۴- یک نفر از مؤسسان مدارس و مراکز غیردولتی به انتخاب ایشان.

تبصره - مؤسس می‌تواند اعتراض خود را نسبت به نرخ شهریه تعیین شده، برای بررسی و تصمیم نهایی به شورای نظارت استان تقدیم نماید.»

الف - نظر مخالف

- وظایف محوله به شورای مذکور در تبصره ماده (۱۸) دارای ماهیت اجرایی بوده و با عنایت به اینکه چنین شورایی با این ترکیب و وظایف در متن لایحه پیشنهادی دولت به مجلس وجود نداشته است، دخالت مجلس در حیطة امور اجرایی بوده و لذا مغایر اصل ۶۰ قانون اساسی می باشد.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

ج - تصمیم شورا

تبصره ماده (۱۸)، با ۹ رأی موافق، مغایر اصل ۶۰ قانون اساسی شناخته شد.

ماده ۲۲- متن زیر به عنوان ماده (۲۱) به قانون الحاق می گردد:

«ماده ۲۱- مدارس و مراکز پرورشی و آموزشی غیردولتی در برخورداری از

تخفیفات، ترجیحات و کلیه معافیتهای مالیاتی و عوارض در حکم مدارس دولتی هستند.»

الف - نظر مخالف

- با توجه به اینکه مؤسسات مشمول تخفیف، ترجیح، معافیت مالیاتی و عوارض در لایحه پیشنهادی دولت^(۱)، تنها محدود به «مدارس غیردولتی» بوده، لیکن در اصلاحات به عمل آمده در مجلس، گستره مؤسسات برخوردار از این تسهیلات افزایش یافته و شامل «مدارس و مراکز پرورشی و آموزشی غیردولتی» گردیده است، این ماده مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی می باشد؛ زیرا افزایش گستره مشمولین تسهیلات مزبور، منجر به تقلیل درآمدهای عمومی دولت می شود که هیچ طریقی برای جبران این کاهش توسط نمایندگان پیش بینی نشده است.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

۱. ماده ۲۲ لایحه پیشنهادی دولت: «مدارس غیردولتی در برخورداری از تخفیفها، ترجیحات و کلیه معافیتهای مالیاتی و عوارض، در حکم مدارس دولتی خواهند بود.»

ج - تصمیم شورا

ماده (۲۲) نسبت به مواردی که بر لایحه دولت افزوده گردیده است، به اتفاق آراء، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

- ماده ۲۴- ماده (۵) به عنوان ماده (۲۳) به شرح زیر اصلاح می‌شود:
- «ماده ۲۳- مدیر مدرسه، مرکز پرورشی یا آموزشی باید دارای شرایط ذیل باشد:
- الف - تابعیت جمهوری اسلامی ایران.
- ب - اعتقاد و التزام عملی به مبانی و احکام اسلام.
- ج - التزام عملی به قانون اساسی و ولایت فقیه.
- د - عدم وابستگی به رژیم گذشته یا گروه‌های منحرف و غیرقانونی.
- ه - نداشتن سوء پیشینه کیفری.
- و - سلامت روانی و نداشتن نقص عضوی که مانع انجام وظیفه است.
- ز - تأهل برای مردان.

تبصره ۱- حداقل میزان تحصیلات، سوابق تجربی و سایر شرایط لازم برای مدیر مدرسه غیردولتی همانند مدیر مدرسه دولتی است.

تبصره ۲- مدیر مرکز پرورشی لازم است حداقل پنج سال سابقه آموزشی یا پرورشی داشته باشد. سایر شرایط مدیر مرکز پرورشی یا آموزشی مطابق مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش است.»

الف - نظر مخالف

- با توجه به اینکه در تبصره ۲ این ماده، حق تعیین سایر شرایط مدیر مرکز پرورشی یا آموزشی به شورای عالی آموزش و پرورش واگذار شده است و این امر، نوعی قانونگذاری محسوب می‌شود که وفق اصل ۸۵، منحصراً در صلاحیت مجلس شورای اسلامی است، تبصره مزبور، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی می‌باشد.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

ج - تصمیم شورا

تبصره (۲) ماده (۲۴) به دلیل تقنینی بودن مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش، با رأی موافق، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

ماده ۲۵- ماده (۶) به عنوان ماده (۲۴) به شرح زیر اصلاح می شود:

«ماده ۲۴- مدیر مدرسه، مرکز پرورشی یا آموزشی غیردولتی بر اساس پیشنهاد مؤسس و تأیید و حکم آموزش و پرورش تعیین می گردد. انتخاب مجدد وی بلامانع است.

تبصره ۱- در صورتی که ظرف دو ماه از تاریخ پیشنهاد، حکم مدیر صادر نشود، با درخواست مؤسس، شورای نظارت استان در مورد افراد پیشنهاد شده تصمیم می گیرد.

تبصره ۲- چنانچه مدیر پیشنهادی، مستخدم رسمی آموزش و پرورش نباشد، تأیید صلاحیت او توسط گزینش وزارت آموزش و پرورش الزامی است.»

الف - نظر مخالف

- از آنجا که وفق اصل ۶۰ قانون اساسی، اعمال قوه مجریه و امور اجرایی - جز در اموری که مستقیماً بر عهده رهبری گذارده شده - در صلاحیت رییس جمهور و وزرا است، حکم مندرج در تبصره (۱) ماده مذکور که وظیفه ای اجرایی را به شورای نظارت استان واگذار کرده است، مغایر با اصل مزبور می باشد.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

ج - تصمیم شورا

تبصره (۱) ماده (۲۵)، به دلیل اجرایی بودن تصمیم شورای نظارت، مغایر اصل ۶۰ قانون اساسی شناخته شد.

ماده ۲۸- ماده (۱۹) به عنوان ماده (۲۷) به شرح زیر اصلاح می شود:

«ماده ۲۷- کارکنان تمام وقت فاقد پوشش بیمه ای مدارس و مراکز غیردولتی از مزایای «قانون تأمین اجتماعی و اصلاحات بعدی آن» برخوردار می شوند. هفت درصد (۷٪) از حق بیمه این گروه بر عهده کارکنان، سیزده درصد (۱۳٪) بر عهده کارفرما و ده درصد (۱۰٪) دیگر بر عهده دولت است. کارکنان پاره وقت فاقد پوشش بیمه ای نیز به نسبت ساعات انجام کار مشمول حمایت های مقرر در این ماده هستند.

تبصره ۱- ...»

الف - نظر مخالف

- با توجه به اینکه حکم مقرر در این ماده در لایحه پیشنهادی دولت وجود نداشته و بر اساس پیشنهاد نمایندگان در مجلس به تصویب رسیده است و با عنایت به اینکه تحمیل معادل ۱۰ درصد از حق بیمه کارکنان مراکز و مدارس غیردولتی به دولت، مستلزم افزایش هزینه‌های عمومی دولت می‌باشد که طریق تأمین آن در این مصوبه پیش‌بینی نشده است، این ماده، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی می‌باشد.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

ج - تصمیم شورا

در ماده (۲۸)، تحمیل پرداخت ده درصد (۱۰٪) از حق بیمه کارکنان مدارس و مراکز غیردولتی به دولت، به اتفاق آراء، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

ماده ۲۹- متن زیر به عنوان ماده (۲۸) به قانون الحاق می‌گردد:

«ماده ۲۸- تعیین حقوق و مزایای کارکنان غیر رسمی مدارس غیردولتی،

مطابق آئین‌نامه‌ای است که توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه و به تصویب

هیأت وزیران می‌رسد.»

الف - نظر مخالف

- با توجه به اینکه تعیین حقوق و مزایای کارکنان، امری تقنینی است که وفق اصل ۸۵ قانون اساسی، در صلاحیت مجلس شورای اسلامی بوده و قابل واگذاری به غیر هم نیست، لذا حکم مقرر در ماده مزبور مبنی بر واگذاری صلاحیت حق تعیین حقوق و مزایای کارکنان به آیین‌نامه، از آن جهت که اعطای حق قانونگذاری به هیأت وزیران است، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی می‌باشد.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

ج - تصمیم شورا

در ماده (۲۹)، تفویض تعیین حقوق و مزایای کارکنان به آیین‌نامه، با رأی موافق، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

ماده ۳۴- متن زیر به عنوان ماده (۳۳) به قانون الحاق می‌گردد:

«ماده ۳۳- در صورت انحلال یا تعطیلی دائم مدرسه غیردولتی وضعیت مدرسه به شرح زیر تعیین می‌گردد:

الف - مدارسی که در زمین با کاربری آموزشی احداث می‌گردند، برای همیشه با کاربری آموزشی و با اولویت مدرسه استفاده می‌شوند.

ب - مدارسی که در زمین با کاربری غیر آموزشی و با استفاده از تسهیلات بانکی موضوع این قانون خریداری و یا احداث می‌گردند، پس از بازپرداخت تسهیلات و تسویه حساب با بانک عامل، متناسب با میزان تسهیلات دریافی و آورده مؤسس به مدت پنج الی ده سال به عنوان مدرسه باقی می‌مانند.

ج - مدارسی که در زمین با کاربری غیر آموزشی و بدون استفاده از تسهیلات بانکی خریداری و یا احداث می‌گردند، حداقل به مدت یک دوره تحصیلی به عنوان مدرسه باقی می‌مانند.

تبصره - در مورد بندهای (الف) و (ب) این ماده، چنانچه به هر دلیلی مؤسس امکان ادامه فعالیت نداشته باشد، ملک مورد نظر به مؤسس واجد شرایط دیگر یا آموزش و پرورش واگذار می‌گردد.»

الف - نظر مخالف

- با توجه به تصریح ماده (۳۴) این مصوبه که «واگذاری» ملک را قسیم «فروش» و «اجاره» املاک قرار داده است^(۱)، تبصره ماده مزبور که مؤسس مدرسه غیردولتی را مجبور به «واگذاری» صرف مدرسه به مؤسس واجد شرایط دیگر یا آموزش و پرورش می‌کند و به عبارت دیگر، امکان «فروش»، «اجاره» یا «تعویض مدیر» و... را از مؤسس مدرسه غیردولتی می‌گیرد، بلا وجه و خلاف موازین شرع می‌باشد.

ب - نظرات موافق

- مراد از «واگذاری» در تبصره ماده (۳۳)، اعم از «اجاره»، «فروش»، «صلح» و «هبه» و غیر اینها است. بنابراین، این تبصره، محدودیت بلا وجهی را برای مؤسس ایجاد نمی‌کند.

۱. ماده ۳۴- در صورت فوت مؤسس، ورثه قانونی او یا نماینده آنها با دارا بودن شرایط مؤسس می‌توانند فعالیت مدرسه را ادامه دهند و اگر فاقد شرایط بودند یا تمایلی به ادامه فعالیت نداشتند، باید پس از پایان سال تحصیلی نسبت به فروش، اجاره یا واگذاری آن با رعایت ماده (۳۳) اقدام نمایند. در این صورت مدرسه تا پایان سال تحصیلی زیر نظر آموزش و پرورش به فعالیت خود ادامه می‌دهد.»

- عبارات و قیود مندرج در تبصره مزبور، دلالت بر آن دارد که مؤسس هیچ راه دیگری جز «واگذاری»، برای تعطیل نشدن مدرسه غیردولتی ندارد و به عبارت دیگر، منصرف از «اجاره»، «صلح»، و... است؛ زیرا متن این تبصره بیان می‌کند که «... چنانچه به هر دلیلی مؤسس امکان ادامه فعالیت نداشته باشد...» و روشن است که «اجاره»، «تعویض مدیر» و... هر یک امکانی است که برای ادامه فعالیت مدرسه وجود دارد. بنابراین، با وجود قیود مندرج در این تبصره، محدود شدن مؤسس به «واگذاری»، صرفاً ناظر بر مواردی است که هیچ امکان و راهی؛ از جمله اجاره و... برای تعطیل نشدن مدرسه و ادامه فعالیت آن، جز «واگذاری» وجود ندارد.

ماده ۳۶- تبصره (۲) ماده (۱۷) به عنوان ماده (۳۵) به شرح زیر اصلاح می‌شود:
«ماده ۳۵- در صورت انحلال یا تعطیلی دائم مدرسه غیردولتی اموال منقولی که به عنوان کمک دولت در اختیار مدرسه بوده است، به آموزش و پرورش واگذار می‌شود. تعیین تکلیف اموال منقول و غیرمنقول اهدایی از سوی افراد خیر و مؤسسات خیریه مطابق دستورالعملی است که توسط شورای نظارت مرکزی تهیه می‌شود و پس از تصویب وزیر آموزش و پرورش قابل اجراء است.»

الف - نظر مخالف

- اعطای حق تصمیم‌گیری در خصوص اموال اهدایی از سوی خیرین و مؤسسات خیریه به شورای نظارت مرکزی از دو جهت دارای ایراد می‌باشد: اولاً اطلاق حکم مندرج در این ماده مبنی بر تعیین تکلیف اموال اهدایی، از این جهت که مقید به لحاظ نظر خیرین و اهدا کنندگان نشده است، از لحاظ شرعی واجد اشکال است؛ ثانیاً تصمیم‌گیری نسبت به موضوع فوق، از شئون قانونگذاری است که وفق اصل ۸۵ قانون اساسی در صلاحیت مجلس شورای اسلامی است و قابل واگذاری به غیر نیز نمی‌باشد. بنابراین اعطای حق تصمیم‌گیری در این خصوص به شورای نظارت مرکزی، واگذاری صلاحیت قانونگذاری به غیر محسوب می‌شود که با اصل ۸۵ قانون اساسی در تضاد می‌باشد.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

ج - تصمیم شورا

در ماده (۳۶)، انتقال اموال منقول مدرسه به آموزش و پرورش، با ۴ رأی موافق، خلاف موازین شرع و واگذاری تعیین تکلیف اموال مذکور به دستورالعمل اجرایی، با ۷ رأی موافق، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

ماده ۳۸- ماده (۱۷) به عنوان ماده (۳۷) به شرح زیر اصلاح می‌شود:
 «ماده ۳۷- مجازاتهای قابل اعمال در مورد مدارس و مراکز غیردولتی در صورت تخلف از تکالیف مندرج در این قانون و سایر مقررات ابلاغ شده از طرف آموزش و پرورش عبارتند از:
 الف - اخطار کتبی به مدیر یا مؤسس.
 ب - توبیخ مدیر یا مؤسس همراه با درج در پرونده.
 ج - عزل مدیر و محرومیت از مدیریت در مدارس و مراکز غیردولتی از یک تا سه سال.

د - محرومیت دائم مدیر از مدیریت مدارس و مراکز غیردولتی.
 ه - تعطیلی موقت مدرسه یا مرکز از یک تا سه سال.
 و - لغو مجوز تأسیس و تعطیلی دائم مدرسه یا مرکز.
 ز - محرومیت موقت مؤسس از تأسیس مدرسه یا مرکز غیر دولتی تا پنج سال.
 ح - محرومیت دائم مؤسس از تأسیس مدرسه یا مرکز غیردولتی.
 تبصره ۱- در صورت عزل مدیر مدرسه، انتخاب مدیر جدید به روش مذکور در ماده (۱۱) انجام می‌شود و تا تعیین مدیر جدید اداره مدرسه حداکثر تا پایان سال تحصیلی بر عهده مدیر موقتی است که توسط آموزش و پرورش با اولویت کارکنان همان مدرسه مشخص می‌شود. در صورت عزل مدیر مرکز پرورشی یا آموزشی، نحوه اداره آن مرکز به تشخیص شورای نظارت استان است.
 تبصره ۲- در صورت تأیید رأی شورای نظارت استان مبنی بر تعطیلی مدرسه غیردولتی، اداره آن تا پایان سال تحصیلی بر عهده آموزش و پرورش است.»

الف - نظر مخالف

- تفویض تعیین نحوه اداره مراکز مذکور در تبصره (۱) به شورای نظارت استان از آنجا که در زمره امور اجرایی است که وفق اصل ۶۰ قانون اساسی، اعمال آن در صلاحیت قوه مجریه (رییس جمهور و وزرا) است، مغایر با اصل مزبور می‌باشد.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

ج - تصمیم شورا

وظیفه تفویض شده در تبصره (۱) ماده (۳۸)، به شورای نظارت استان، با ۷ رأی موافق، مغایر اصل ۶۰ قانون اساسی شناخته شد.

ماده ۳۹- تبصره (۱) ماده (۱۷) به عنوان ماده (۳۸) به شرح زیر اصلاح می شود:
 «ماده ۳۸- آراء شورای نظارت استان در موارد حکم به تعطیلی موقت یا دائم مدرسه یا مرکز یا محرومیت موقت یا دائم مؤسس از تأسیس مدرسه یا مرکز غیردولتی، ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ رأی قابل تجدیدنظرخواهی در شورای نظارت مرکزی است. آراء صادره توسط شورای نظارت مرکزی قطعی و لازم الاجراء است. فرجام خواهی از آراء شورای نظارت مرکزی در مورد تعطیلی دائم مدرسه یا مرکز غیردولتی یا محرومیت دائم مؤسس از تأسیس مدرسه یا مرکز غیر دولتی، ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ رأی در دیوان عدالت اداری انجام می شود.»

الف - نظر مخالف

- در این ماده، فرجام خواهی از آراء شورای نظارت مرکزی، در صلاحیت دیوان عدالت اداری قرار گرفته که با عنایت به صلاحیت دیوان عدالت در خصوص ابطال تصویب نامه ها و آیین نامه های دولتی خلاف قانون (مقرر در اصل ۱۷۰ قانون اساسی)، چنین برداشت می شود که آراء صادر شده توسط شورای نظارت، به عنوان تصویب نامه یا آیین نامه قلمداد گردیده است، در حالی که آرای شورای نظارت، در حیطه تصمیمات جای می گیرد. بر این اساس، این ماده مغایر با اصل ۱۷۰ قانون اساسی می باشد. همچنین با عنایت به اختیار سازمان بازرسی کل کشور مبنی بر نظارت بر حسن اجرای قوانین در دستگاه های اداری و نادیده گرفتن این اختیار در این ماده، مغایر با اصل ۱۷۴ قانون اساسی نیز می باشد.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

ج - تصمیم شورا

ماده (۳۹)، با ۷ رأی موافق، مغایر با اصول ۱۷۰ و ۱۷۴ قانون اساسی شناخته شد.

ماده ۴۱- «قانون اجازه اخذ هزینه‌های مربوط به صدور اجازه تأسیس و تجدید امتیاز آموزشگاه‌های علمی آزاد» مصوب ۱۳۶۷/۹/۱ ملغی می‌گردد.

الف - نظر مخالف

- با توجه به حکم مندرج در این ماده مبنی بر الغاء قانون اجازه اخذ هزینه‌های مربوط به صدور، تأسیس و تجدید امتیاز آموزشگاه‌های علمی آزاد که موجبات کاهش درآمد عمومی دولت را فراهم می‌نماید و با عنایت به اینکه این حکم در لایحه پیشنهادی دولت وجود نداشته و توسط نمایندگان مجلس، پیشنهاد و به تصویب رسیده است و برای جبران این کاهش درآمد نیز، هیچ پیش‌بینی صورت نگرفته است، این ماده مغایر با اصل ۷۵ قانون اساسی می‌باشد.

ب - نظر موافق

- قانون جدید امکان اخذ وجوهی را از دولت نگرفته، بلکه همه قوانین ناظر به مدارس غیردولتی و آموزشگاه‌های آزاد و... را یکپارچه کرده است و بر این اساس، در این ماده اعلام کرده که اخذ هزینه‌های مربوط به صدور و تأسیس چنین مراکزی، دیگر در قالب آموزشگاه‌های علمی آزاد ممکن نیست و باید در قالب مراکز غیرانتفاعی اخذ گردد، لذا هیچ گونه کاهشی در امکانهای درآمدی دولت ایجاد نکرده و مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی نمی‌باشد.

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان^(۱)

نظر به اینکه در بندهای (۲) و (۳) ماده (۶)، از این جهت که معلوم نیست آیا مقصود ایجاد معاون و مسئول امور مدارس غیردولتی و توسعه مشارکتهای مردمی است یا خیر ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

در مواد (۷) و (۸) به دلیل اجرائی بودن وظایف محوله به شوراهای مذکور، مغایر اصل ۶۰

۱. مندرج در نامه شماره ۸۷/۳۰/۲۷۱۶۲ مورخ ۸۷/۳/۵ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.

قانون اساسی شناخته شد.

ماده (۸) علاوه بر ایراد فوق، ابهام ماده (۶) را نیز دارد.

اطلاق تبصره (۲) ماده (۱۰)، مغایر اصل ۱۳ قانون اساسی می‌باشد و نیز اطلاق اجازه تأسیس مراکز مذکور، خلاف موازین شرع شناخته شد.

در ماده (۱۲)، اطلاق پرداخت وام قرض‌الحسنه با توجه به اشکال مندرج در ماده (۱۰)، خلاف موازین شرع شناخته شد.

در ماده (۱۳)، الزام دولت به پرداخت یارانه چون منابع تأمین آن تعیین نشده است، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی و نیز اطلاق آن خلاف موازین شرع شناخته شد.

در مواد (۱۴) و (۱۵)، اطلاق اجاره یا فروش زمین و ساختمانها با توجه به تبصره (۲) ماده (۱۰)، خلاف موازین شرع شناخته شد.

تبصره ماده (۱۸)، مغایر اصل ۶۰ قانون اساسی شناخته شد.

ماده (۲۲)، نسبت به مواردی که بر لایحه دولت افزوده گردید، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

تبصره (۲) ماده (۲۴)، به دلیل تقنینی بودن مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

تبصره (۱) ماده (۲۵)، به دلیل اجرائی بودن تصمیم شورای نظارت، مغایر اصل ۶۰ قانون اساسی شناخته شد.

در ماده (۲۸)، تحمیل ده درصد (۱۰٪) به دولت، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.

در ماده (۲۹)، تفویض تعیین حقوق و مزایای کارکنان به آئین‌نامه، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

در ماده (۳۶)، انتقال اموال منقول مدرسه به آموزش و پرورش، خلاف موازین شرع و واگذاری تعیین تکلیف اموال مذکور به دستورالعمل اجرائی، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.

وظیفه تفویض شده در تبصره (۱) ماده (۳۸) به شورای نظارت استان، مغایر اصل ۶۰ قانون اساسی شناخته شد.

ماده (۳۹)، مغایر اصول ۱۷۰ و ۱۷۴ قانون اساسی شناخته شد.

مرحله دوم

مصوبه اصلاحی اول مجلس شورای اسلامی: ۱۳۸۷/۳/۶^(۱)

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۸۷/۳/۲۲

ماده ۶- متن زیر به عنوان ماده (۶) به این قانون الحاق می‌گردد:

«ماده ۶- در سطح استانها به ریاست رئیس سازمان آموزش و پرورش استان و در صورت لزوم در سطح شهرستانها و مناطق به ریاست مدیر یا رئیس سازمان آموزش و پرورش شوراهایی با ترکیب نمایندگان شورای نظارت مرکزی تشکیل می‌شود. در صورت اعتراض متقاضیان به تصمیمات این شوراها، موضوع به شورای بالاتر ارجاع می‌گردد.»

– تصمیم شورا

با توجه به اصلاح به عمل آمده، ایراد شورا برطرف شده است.

ماده (۷) حذف شد.

ماده (۸) حذف شد.

مقرر شد ضمن حذف تبصره (۲) ماده (۱۰)، عبارت زیر به عنوان ماده (۹) منظور گردد:

ماده ۹- تبصره (۳) ماده (۳)^(۲) به عنوان تبصره (۲) ماده (۱۰) لحاظ شده و عبارت زیر به انتهای آن افزوده گردد:

«این مدارس فقط مجاز به ثبت نام از دانش‌آموزان اقلیت‌های دینی هستند.»

الف – نظر مخالف

– نظری ابراز نشد.

ب – نظر موافق

– با اصلاح صورت گرفته، ایراد شورای نگهبان مبنی بر در برگرفتن بحث پرورش

۱. مصوب کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی (مطابق اصل ۸۵ قانون اساسی).

۲. تبصره (۳) ماده (۳) قانون تأسیس مدارس غیرانتفاعی مصوب ۱۳۶۷: مؤسسان مدارس اقلیتهای دینی شناخته شده موضوع این قانون، توسط مراجع رسمی مذهبی آنان که تابع و مقیم کشور هستند یا نمایندگان مورد تأیید ایشان باشند، به وزارت آموزش و پرورش معرفی می‌شوند.

در کنار آموزش در مصوبه مجلس و گسترده شدن دامنه اصل ۱۳، مرتفع گردیده و تبعاً با بازگشت به قانون سابق و الحاقیه جدید مجلس، این مدارس صرفاً مجاز به ثبت نام دانش‌آموزان اقلیتهای دینی هستند و در سایر موارد و شرایط نیز، تابع مقررات عمومی کشور می‌باشند.

ج - تصمیم شورا

با توجه به اصلاح به عمل آمده، ایراد شورا برطرف شده است.

ماده ۱۲- ماده (۱۸) به عنوان ماده (۱۲) به شرح زیر اصلاح می‌شود:
 «ماده ۱۲- بانک‌های کشور موظفند طبق قانون عملیات بانکی بدون ربا با معرفی وزارت آموزش و پرورش پنجاه درصد (۵۰٪) از نیاز مالی مؤسسان مدارس و مراکز پرورشی غیردولتی را - که از کارکنان آموزش و پرورش هستند - جهت تهیه فضای آموزشی و پرورشی و تأمین تجهیزات و امکانات مورد نیاز به صورت وام قرض‌الحسنه و برای سایر اشخاص از دیگر منابع اعتبارات بانکی تأمین نمایند.»

- تصمیم شورا

با توجه به اصلاح به عمل آمده نسبت به تبصره (۲) ماده (۱۰)، ایراد شورا نسبت به این ماده نیز برطرف شده است.

ماده ۱۳- متن زیر به عنوان ماده (۱۳) به قانون الحاق می‌گردد:
 «ماده ۱۳- دولت موظف است همه ساله یارانه مربوط به تسهیلات بانکی را برای خرید زمین، ساختمان و تعمیرات مدارس غیردولتی در حدود امکانات خود در لایحه بودجه سالانه کل کشور پیش‌بینی نماید.»

- تصمیم شورا

با توجه به اصلاح به عمل آمده، ایرادات شورا برطرف شده است.

ماده ۱۴- متن زیر به عنوان ماده (۱۴) به قانون الحاق می‌گردد:

«ماده ۱۴- به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می‌شود مطابق قوانین و مقررات، زمین و ساختمانهای مازاد بر نیاز خود را به صورت اجاره یا فروش به مؤسسان مدارس غیر دولتی واگذار نماید. آئین‌نامه تعیین قیمت فروش، اجاره و نحوه و شرایط واگذاری ساختمانها و اراضی مذکور، ظرف سه ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره - واگذاری زمین و ساختمانهای مازاد بر نیاز آموزش و پرورش به مؤسسان مدارس غیرانتفاعی در هر محل مشروط بر آن است که در دسترسی مردم به مدارس دولتی آن محل خللی وارد نشود.»

ماده ۱۵- متن زیر به عنوان ماده (۱۵) به قانون الحاق می‌گردد:

«ماده ۱۵- به منظور حمایت از مؤسسان مدارس غیردولتی، به وزارت آموزش و پرورش اجازه داده می‌شود با مشارکت این مؤسسان «صندوق حمایت از توسعه مدارس غیردولتی» را ایجاد نماید. دولت موظف است همه ساله، علاوه بر کمک‌ها و تسهیلات مذکور در این قانون، حداقل معادل پنجاه درصد (۵۰٪) از قیمت تمام شده سرانه سالانه دانش‌آموزی در بخش دولتی را به ازاء کل دانش‌آموزان شاغل به تحصیل در مدارس غیردولتی به این صندوق کمک نماید. اساسنامه صندوق مذکور ظرف سه ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.»

- تصمیم شورا

با توجه به اصلاح به عمل آمده نسبت به تبصره (۲) ماده (۱۰)، ایراد شورا نسبت به مواد (۱۴) و (۱۵) نیز برطرف شده است.

ماده ۱۸- متن زیر به عنوان ماده (۱۸) به قانون الحاق می‌گردد:

«ماده ۱۸- ...

تبصره - مؤسس می‌تواند اعتراض خود را نسبت به نرخ شهریه تعیین شده، برای بررسی و تصمیم نهایی به شورای نظارت مرکزی تقدیم نماید.»

الف - نظر مخالف

- با توجه به اینکه در اصلاح صورت گرفته در مصوبه مجلس، وظایف مقرر برای

شورای نظارت استان، به شورای نظارت مرکزی منتقل گردیده، اشکال مطرح شده در خصوص واگذاری امور اجرایی به شورای مذکور که دخالت در حیطة صلاحیت‌های اجرایی دولت قلمداد می‌شود، همچنان به قوت خود باقی است. لذا تبصره ماده (۱۸) همچنان مغایر با اصل ۶۰ قانون اساسی است.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

ج - تصمیم شورا

در تبصره ماده (۱۸)، علیرغم اصلاحات به عمل آمده، ایراد قبلی شورا کماکان به قوت خود باقی است.

ماده ۲۲- متن زیر به عنوان ماده (۲۱) به قانون الحاق می‌گردد:

«ماده ۲۱- مدارس غیردولتی در برخورداری از تخفیفات، ترجیحات و کلیه معافیت‌های مالیاتی و عوارض در حکم مدارس دولتی هستند.»

- تصمیم شورا

با توجه به اصلاح به عمل آمده توسط مجلس مبنی بر بازگشت به لایحه پیشنهادی دولت در این ماده، ایراد شورا برطرف شده است.

ماده ۲۴- ماده (۵) به عنوان ماده (۲۳) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«ماده ۲۳- ...

تبصره ۲- مدیر مرکز پرورشی لازم است حداقل پنج سال سابقه آموزشی یا پرورشی داشته باشد.»

- تصمیم شورا

با توجه به اصلاح به عمل آمده، ایراد شورا برطرف شده است.

ماده ۲۵- ماده (۶) به عنوان ماده (۲۴) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«ماده ۲۴- ...»

تبصره ۱- در صورتی که ظرف دو ماه از تاریخ پیشنهاد، حکم مدیر صادر نشود، با درخواست مؤسس، شورای نظارت مرکزی در مورد افراد پیشنهاد شده تصمیم می‌گیرد.

تبصره ۲- ...»

الف - نظر مخالف

- ایراد این ماده از این جهت بود که صلاحیت اعطایی به شورای نظارت استان، از شئون امور اجرایی و صلاحیتهای مقرر در اصل ۶۰ قانون اساسی است که اعمال آن بر عهده دولت (رئیس‌جمهور و وزرا) قرار گرفته است. لذا از آنجا که در اصلاح صورت گرفته، صرفاً وظایف محوله از شورای نظارت استان به شورای نظارت مرکزی منتقل شده است، ایراد مغایرت با اصل ۶۰ قانون اساسی مرتفع نشده است.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

ج - تصمیم شورا

در تبصره (۱) ماده (۲۵)، علیرغم اصلاحات به عمل آمده، ایراد قبلی شورا کماکان به قوت خود باقی است.

ماده ۲۸- ماده (۱۹) به عنوان ماده (۲۷) به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

«ماده ۲۷- کارکنان تمام وقت فاقد پوشش بیمه‌ای مدارس و مراکز غیردولتی از مزایای «قانون تأمین اجتماعی» و اصلاحات بعدی آن برخوردار می‌شوند. کارکنان پاره‌وقت فاقد پوشش بیمه‌ای نیز به نسبت ساعات انجام کار مشمول حمایت‌های مقرر در این ماده هستند.

تبصره ۱- دولت می‌تواند از محل اعتبارات «صندوق حمایت از توسعه مدارس غیردولتی» بخشی از حق بیمه کارکنان غیررسمی مدارس غیردولتی را پرداخت نماید.

تبصره ۲- شرایط تمام‌وقت یا پاره‌وقت بودن کارکنان غیررسمی مدارس غیردولتی در آئین‌نامه اجرایی این قانون مشخص می‌شود.»

- تصمیم شورا

با توجه به اصلاح به عمل آمده، ایراد شورا برطرف شده است.

ماده ۲۹- متن زیر به عنوان ماده (۲۸) به قانون الحاق می‌گردد:

«ماده ۲۸- تعیین حقوق و مزایای کارکنان غیر رسمی مدارس غیردولتی، مطابق آئین‌نامه‌ای است که توسط وزارت آموزش و پرورش تهیه و به تصویب مراجع قانونی ذیصلاح می‌رسد.»

الف - نظر مخالف

- با توجه به نامشخص بودن «مرجع قانونی ذیصلاح» در اصلاح به عمل آمده در این ماده، ایراد شورا مرتفع نگردیده است.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

ج - تصمیم شورا

با توجه به اصلاح به عمل آمده، ایراد شورا برطرف شده است.

«ماده ۳۶- تبصره (۲) ماده (۱۷) حذف می‌گردد.»

- تصمیم شورا

با توجه به اصلاح به عمل آمده، ایراد شورا برطرف شده است.

ماده ۳۸- ماده (۱۷) به عنوان ماده (۳۷) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«ماده ۳۷- ...

تبصره ۱- در صورت عزل مدیر مدرسه، انتخاب مدیر جدید به روش مذکور در ماده (۱۱) انجام می‌شود و تا تعیین مدیر جدید اداره مدرسه حداکثر تا پایان سال تحصیلی بر عهده مدیر موقتی است که توسط آموزش و پرورش با اولویت کارکنان همان مدرسه مشخص می‌شود. در صورت عزل مدیر مرکز پرورشی یا

آموزشی، نحوه اداره آن مرکز به تشخیص آموزش و پرورش است.
تبصره ۲- «...»

– تصمیم شورا

با توجه به اصلاح به عمل آمده، ایراد شورا برطرف شده است.

ماده ۳۹- تبصره (۱) ماده (۱۷) به عنوان ماده (۳۸) به شرح زیر اصلاح می‌شود:
«ماده ۳۸- آراء شورای نظارت استان در موارد حکم به تعطیلی موقت یا دائم مدرسه یا مرکز یا محرومیت موقت یا دائم مؤسس از تأسیس مدرسه یا مرکز غیردولتی، ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ رأی قابل تجدیدنظرخواهی در شورای نظارت مرکزی است. آراء صادره توسط شورای نظارت مرکزی قطعی و لازم الاجراء است. فرجام‌خواهی از آراء شورای نظارت مرکزی در مورد تعطیلی دائم مدرسه یا مرکز غیردولتی یا محرومیت دائم مؤسس از تأسیس مدرسه یا مرکز غیر دولتی، ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ رأی در مراجع قضائی ذیصلاح انجام می‌شود.»

ضمناً متناسب با تغییرات فوق شماره مواد (۹) و (۱۰) به (۷) و (۸) و شماره مواد (۱۱) تا (۴۲) به (۱۰) تا (۴۱) تغییر می‌یابد.

الف – نظر مخالف

– به رغم تغییر مرجع فرجام‌خواهی از دیوان عدالت اداری به «مرجع قانونی ذیصلاح»، همچنان ایراد واگذاری وظایف خارج از چارچوب قانون اساسی به شورای نظارت وجود دارد.

ب – نظر موافق

– نظری ابراز نشد.

ج – تصمیم شورا

در ماده (۳۹) با توجه به ایراد قبلی شورا مربوط به تفویض وظایف به شورای نظارت، در این ماده نیز تفویض اختیارات اجرائی به شورا همان ایراد قبلی را دارد.

نظریه (مرحله دوم) شورای نگهبان^(۱)

در تبصره ماده (۱۸) و تبصره (۱) ماده (۲۵) علی‌رغم اصلاحات به عمل آمده، اشکال قبلی شورا کماکان به قوت خود باقی است.

در ماده (۳۹) با توجه به ایراد قبلی شورا مربوط به تفویض وظایف به شورای نظارت، در این ماده نیز تفویض اختیارات اجرائی به شورا همان ایراد قبلی را دارد.

تذکر: ایراد قبلی مربوط به مراجع قانون نبوده، بلکه مقام ذیصلاح جهت تدوین آئین‌نامه بوده است.

مرحله سوم

مصوبه اصلاحی دوم مجلس شورای اسلامی: ۱۳۸۷/۴/۱۰^(۲)

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۸۷/۴/۲۵

ماده ۱۸- متن زیر به عنوان ماده (۱۸) به قانون الحاق می‌گردد:

«ماده ۱۸- ...

تبصره - مؤسس می‌تواند اعتراض خود را نسبت به نرخ شهریه تعیین شده، برای بررسی و تصمیم نهایی به سازمان آموزش و پرورش استان تقدیم نماید. این تصمیم لازم است به تأیید وزیر آموزش و پرورش برسد.»

- تصمیم شورا

با توجه به اصلاح به عمل آمده، ایراد شورا برطرف شده است.

ماده ۲۵- ماده (۶) به عنوان ماده (۲۴) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«ماده ۲۴- مدیر مدرسه، مرکز پرورشی یا آموزشی غیردولتی بر اساس پیشنهاد مؤسس و تأیید و حکم آموزش و پرورش منطقه یا شهرستان تعیین می‌گردد. انتخاب مجدد وی بلامانع است.

تبصره ۱- در صورتی که ظرف دو ماه از تاریخ پیشنهاد، حکم مدیر صادر

۱. مندرج در نامه شماره ۸۷/۳۰/۲۷۲۹۸ مورخ ۸۷/۳/۲۲ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.

۲. مصوب کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی (مطابق اصل ۸۵ قانون اساسی).

نشود، با درخواست مؤسس، آموزش و پرورش استان در مورد افراد پیشنهاد شده تصمیم می‌گیرد.
تبصره ۲- «...»

– تصمیم شورا

با توجه به اصلاح به عمل آمده، ایراد شورا برطرف شده است.

ماده ۳۹- تبصره (۱) ماده (۱۷) به عنوان ماده (۳۸) به شرح زیر اصلاح می‌شود:
«ماده ۳۸- آراء شورای نظارت استان در موارد حکم به تعطیلی موقت یا دائم مدرسه یا مرکز و یا محرومیت موقت یا دائم مؤسس از تأسیس مدرسه یا مرکز غیردولتی لازم است به تأیید رئیس سازمان آموزش و پرورش برسد و ابلاغ آراء مذکور ظرف بیست روز قابل تجدیدنظرخواهی در شورای نظارت مرکزی است. آراء شورای نظارت مرکزی در صورت تأیید و ابلاغ وزیر آموزش و پرورش قطعی و لازم‌الاجراء است.»

فرجام خواهی از آراء شورای نظارت مرکزی در مورد تعطیلی دائم مدرسه یا مرکز غیردولتی یا محرومیت دائم مؤسس از تأسیس مدرسه یا مرکز غیردولتی ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ رأی در مراجع قضائی ذیصلاح انجام می‌شود.»

الف – نظر مخالف

– از آنجایی که مفهوم اصطلاح فرجام‌خواهی در علم حقوق صرفاً رسیدگی شکلی را در بر می‌گیرد و امکان رسیدگی ماهوی به موضوع در مرحله فرجام‌خواهی امکان ندارد، این ماده در صورتی که صرفاً فرجام‌خواهی اصطلاحی به معنای امکان رسیدگی شکلی را مد نظر داشته باشد، از آنجایی که منجر به ایجاد محدودیت در تظلم‌خواهی افراد در مراجع ذیصلاح قضایی می‌گردد، خلاف موازین شرعی تلقی می‌گردد. لذا می‌باید مقصود قانونگذار از عبارت «فرجام‌خواهی» روشن گردد که آیا صرفاً ناظر به رسیدگی شکلی به آرای شورای نظارت مرکزی است یا امکان رسیدگی ماهوی را نیز در بر دارد.

ب – نظرات موافق

– از آنجا که در این ماده مرجع فرجام‌خواهی را از دیوان عدالت اداری به مراجع

صالح تغییر داده است و در مراجع قضایی نیز رسیدگی همچون دیوان عدالت اداری صرفاً بررسی شکلی نیست، بلکه قاعداً تجدید نظر به صورت ماهوی صورت می‌گیرد، ایراد منتفی به نظر می‌رسد.

- با توجه به اینکه در این ماده، فرض بر آن است که آرای شورای نظارت بر اساس یک سری مقررات صادر شده است. بنابراین، چنانچه شورای نظارت مثلاً مدرسه‌ای را تعطیل کرد، اعتراض محکوم علیه از این جهت صورت نمی‌گیرد که به من ظلم شده است تا رسیدگی ماهوی نسبت به اعتراض مزبور صورت گیرد، بلکه می‌گوید من مصداق این قانون نبودم که بر اساس آن مدرسه را تعطیل کرده‌اید، لذا عبارت «فرجام‌خواهی» که ناظر بر رسیدگی صرفاً شکلی است، در این ماده، صحیح می‌باشد.

نظریه (مرحله سوم) شورای نگهبان^(۱)

اشکال بند (۲) قبلی شورای نگهبان در خصوص ماده (۳۹)، نظر به اینکه عبارت «فرجام‌خواهی» مذکور در این ماده، از این جهت که معلوم نیست منظور رسیدگی شکلی یا ماهوی است، ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

تذکر: در ماده (۳۹) عبارت «ابلاغ آراء مذکور» مفهوم نیست. ظاهراً منظور از عبارت مذکور این است که آراء مذکور ظرف بیست روز پس از ابلاغ قابل تجدیدنظرخواهی است، بنابراین نیاز به اصلاح عبارتی دارد.

مرحله چهارم

مصوبه نهایی مجلس شورای اسلامی: ۱۳۸۷/۵/۶^(۲)

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۸۷/۵/۱۶

ماده ۳۹- تبصره (۱) ماده (۱۷) به عنوان ماده (۳۸) به شرح زیر اصلاح می‌شود:
 «ماده ۳۸- آراء شورای نظارت استان در موارد حکم به تعطیلی موقت یا دائم مدرسه یا مرکز و یا محرومیت موقت یا دائم مؤسس از تأسیس مدرسه یا مرکز غیردولتی لازم است به تأیید رئیس سازمان آموزش و پرورش برسد و آراء

۱. مندرج در نامه شماره ۸۷/۳۰/۲۷۸۲۶ مورخ ۸۷/۴/۲۵ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.

۲. مصوب کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی (مطابق اصل ۸۵ قانون اساسی).

مذکور پس از ابلاغ ظرف بیست روز قابل تجدیدنظرخواهی در شورای نظارت مرکزی است. آراء شورای نظارت مرکزی در صورت تأیید و ابلاغ وزیر آموزش و پرورش قطعی است.

آراء شورای نظارت مرکزی در مورد تعطیلی دائم مدرسه یا مرکز غیردولتی یا محرومیت دائم مؤسس از تأسیس مدرسه یا مرکز غیردولتی ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ رأی در مراجع قضائی ذیصلاح قابل شکایت است.»

الف - نظر مخالف

- ایراد شورا نسبت به این ماده، ناظر به لفظ «فرجام‌خواهی» نبود، بلکه از این باب بود که تجدیدنظر در نظر گرفته شده در این ماده، ناظر بر تجدیدنظر شکلی است یا ماهوی. بنابراین، اصلاح صورت گرفته کمکی در جهت روشن شدن این ابهام نمی‌کند.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

ج - تصمیم شورا

با توجه به اصلاح به عمل آمده، ایراد شورا برطرف شده است.

نظریه نهایی شورای نگهبان^(۱)

مصوبه مزبور، با توجه به اصلاحات به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

۱. مندرج در نامه شماره ۸۷/۳۰/۲۸۲۶۶ مورخ ۸۷/۵/۱۶ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.